

Sygn. akt: I C 1305/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Glinkiewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Bożena Czajkowska

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko R. G.

o zapłatę

orzeka

I. umarza postępowanie co do kwoty 750 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych) ;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. kosztami procesu obciąża powoda.

Sygn. akt I C 1305/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w B. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko R. G. zobowiązującego pozwanego do zapłaty na rzecz powoda kwoty 6.223,17 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 3 marca 2019 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż pozwany poprzez podpisanie weksla zobowiązał się do zapłaty kwoty 6.573,17 zł. Powód wezwał pozwanego do wykupu weksla. Pozwany wpłacił na konto powoda 350 zł.

W piśmie z dnia 15 kwietnia 2019r. powód wniósł o zasądzenie od dochodzonej pozwem kwoty odsetek ustawowych za opóźnienie, wskazał, że po wniesieniu pozwu pozwany wpłacił na rzecz powoda kwotę 750 zł. W tym zakresie powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Nadto powód podał, że strona pozwana tytułem spłaty należności zapłaciła łącznie kwotę 7.624 zł.

W dniu 8 maja 2019r. przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym (wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018r.)

Pozwana nie złożył odpowiedzi na pozew, nie złożył wyjaśnień ani pisemnie ani ustnie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17 marca 2017 r. R. G. zawarł z (...) S.A. w B. umowę pożyczki. Pożyczkodawca udzielił pożyczki w kwocie 5.750 zł Dodatkowo ustalił koszty: opłata przygotowawcza na kwotę 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne na kwotę 4.695 zł, wynagrodzenie z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...) na kwotę 900 zł. Łącznie do spłaty była kwota 12.384 zł.

Dowód: umowa pożyczki z załącznikami k. 20-27

Zabezpieczeniem zapłaty kwoty zobowiązania stanowił weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Dowód: weksel k. 5;

deklaracja wekslowa k. 26

Pismem z 31 stycznia 2019r. (...) S.A. w B. wypowiedział umowę pożyczki.

Dowód: pismo k.6

R. G. wpłacił na rzecz (...) S.A. w B. tytułem spłaty pożyczki łącznie kwotę 7.624 zł.

Bezsporne. k. 27

(...) S.A. w B. wypełnił weksel in blanco na kwotę 6.573,17 zł wskazując termin zapłaty na dzień 2 marca 2019 r.

Dowód: weksel k. 9

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz dokumentów przedłożonych przez powoda.

Sąd w pełni dał wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w toku procesu, albowiem ich prawdziwość nie budziła w ocenie Sądu jakichkolwiek wątpliwości.

Na wstępie trzeba wskazać, iż powód w złożonym piśmie procesowym cofnął powództwo co do kwoty 750 zł i zrzekł się roszczenia w tym zakresie z uwagi na spłatę dokonaną przez powoda, a więc Sąd w punkcie I sentencji wyroku umorzył postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 203 §1 k.p.c.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w przypadku weksla własnego in blanco o charakterze gwarancyjnym, wystawca na podstawie art 10 prawa wekslowego może podnieść względem posiadacza weksla - pierwotnego wierzyciela zarzuty ze stosunku podstawowego. W pewnych wypadkach sąd rozpoznając sprawę o zapłatę na podstawie weksla będzie uprawniony do zbadania z urzędu niektórych zarzutów ze stosunku podstawowego, mimo że nie zostały one podniesione przez wystawcę. Sytuacja ta będzie mieć miejsce, gdy dłużnikiem wekslowym jest konsument, a możliwa do stwierdzenia na podstawie samej treści pozwu niezgodność pomiędzy wysokością roszczenia wekslowego a wierzytelnością ze stosunku podstawowego spowodowana jest istnieniem w treści powołanej przez powoda w pozwie umowy, klauzul abuzywnych. W ocenie Sądu przeciwne stanowisko może prowadzić do akceptowania działań nawet rażąco niemoralnych, jak np. uwzględniania zaliczania do sumy wekslowej wynikających z umowy odsetek w wysokości przekraczającej czterokrotność kredytu lombardowego NBP, czy rażąco zawyżonych kosztów działań monitujących i windykacyjnych. Niepodniesienie przez konsumenta zarzutu nie może prowadzić do udzielenia ochrony powodowi, bowiem w sposób oczywisty dojdzie wówczas do naruszenia zasad współzycia

społecznego i w sposób rażący zostaną naruszone interesy konsumenta. W ocenie Sądu abuzywność klauzuli umownej należy uwzględnić z urzędu.

Stanowisko to znajduje uzasadnienie w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, gdzie stwierdza się, iż zważywszy na charakter i znaczenie interesu publicznego, jaki stanowi ochrona konsumentów znajdujących się w słabszej pozycji względem przedsiębiorców, dyrektywa 93/13 WE (nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich), zobowiązuje państwa członkowskie, co wynika z jej art. 7 ust. 1 w zw. z jej motywem dwudziestym czwartym, do zapewnienia stosownych i skutecznych środków „mając[y]ch” na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców z konsumentami (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym celu do sądu krajowego należy wyłącznie i jedynie wykluczenie stosowania nieuczciwego warunku umownego, tak aby nie mógł on wywoływać wiążącego skutku wobec konsumenta, przy czym sąd ów nie jest uprawniony do zmiany treści tego warunku (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo). W tym kontekście należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 kwietnia 2016 r., R. i R., C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 21 grudnia 2016 r., G. N. i in., C-154/15). Przy bowiem braku skutecznej kontroli potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków danej umowy nie może zostać zagwarantowane przestrzeganie praw przyznanych w drodze dyrektywy 93/13 (wyrok z dnia 7 grudnia 2017 r., B. S., C-598/15, EU:C:2017:945, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostały uregulowane w umowie pożyczki z dnia 7 marca 2017r. Ponieważ pozwany nie wywiązał się ze spłacenia wszystkich rat umowa została wypowiedziana.

W ocenie Sądu wskazane w umowie koszty dodatkowe związane z udzieleniem pożyczki budzą poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹§1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt każdej pożyczki składa się oprócz kapitału i odsetek, opłata przygotowawcza, wynagrodzenie umowne oraz koszt (...) w kwocie 5.724 zł, co stanowi blisko 100% wartości udzielonej pożyczki (wartości kapitału).

Z treści umowy wynika, że jej przedmiotem była pożyczka w wysokości 5.750 zł. – kwota faktycznie wypłacona. Z kolei całkowita kwota do zapłaty wynosiła 12.384 zł. Obejmowała oprócz całkowitej kwoty pożyczki i odsetek, opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł oraz wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 4.695 z, a także koszt (...) w kwocie 900 zł. Pożyczka została udzielona na 36 miesięcy. Nie budzi wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące prowizji, czy (...) nie dotyczyło głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata z tytułu prowizji, czy też (...) z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące tychże kosztów nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą strona powodowa stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji z uwagi choćby na sposób zawierania umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona opłata, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników i wyliczenia co składa się na całkowity koszt tej opłaty. Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłat

w łącznej wysokości w wysokości 5.724 zł i bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami umowy pożyczki rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Dodatkowe opłaty są oderwane od rzeczywistych kosztów czynności i mają w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłat). Zostały ustalone w wysokości rażąco wysokiej, stanowią niemal 100 % udostępnionego kapitału pożyczki. Sąd uznaje te postanowienia umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy. W ocenie Sądu ustanowienie opłaty w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki. Gdyby więc nawet przyjąć, że zastrzeżenia umowne dotyczą opłat nie stanowią klauzul niedozwolonych, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Sąd uznał, iż w związku z udzieloną pożyczką powodowi należała się co do zasady opłata przygotowawcza oraz wynagrodzenie umowne. Powód poniósł bowiem koszty związane z przygotowaniem umowy w tym gromadzeniem dokumentów, dokonania weryfikacji zdolności kredytowej, uruchomienia środków nadto koszt obsługi, dostarczenia i podpisania umowy, koszty osobowe, administracyjne i marketingowe. Wynagrodzenie umowne stanowi natomiast wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pozwaną ze środków finansowych powoda przez okres w jakim pozwana ma prawo dysponować środkami pieniężnymi.

Sąd w toku postępowania ustalił, iż w rzeczywistości pozwany otrzymał pożyczkę w wysokości 5.750 zł. Pozwany spłacił na rzecz powoda łącznie kwotę 7.624 zł. W przekonaniu Sądu spłata ta pokryła nie tylko koszty należności głównej wraz z odsetkami ale również opłatę przygotowawczą czy koszty należnego powodowi wynagrodzenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd wyrokiem zaocznym oddalił powództwo.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. z którego wynika zasada odpowiedzialności za wynik procesu i obciążył powoda kosztami postępowania.